

Konec divokého západu v digitálním světě

Kapesní průvodce novými evropskými
zákony v oblasti digitálních technologií

Úvod

O významu digitálních technologií a jejich vlivu na veškeré části veřejného i soukromého života už dnes nikdo nepochybuje. Podle údajů Českého statistického úřadu používalo internet v minulém roce 83 procent lidí starších 16 let¹. V rámci Evropské Unie je množství uživatelů ještě vyšší. V roce 2021 jej používalo téměř 9 z 10 občanů EU². **Digitální technologie jsou nyní nezbytnou součástí práce, vzdělávání, zábavy, společenských styků i nakupování a umožňují přístup ke všemu od zdravotní péče po kulturu.** Jen pomyslete, kolik z nás se jako první věc po probuzení podívá na obrazovku svého chytrého telefonu a zkontroluje nejnovější dění.

Masivní rozvoj a integrace těchto technologií bezesporu přináší mnoho výhod. Od snadného spojení s lidmi na druhé straně světa přes přístup ke zdánlivě nekonečnému množství informací až k urychlení ekonomického rozvoje. **Je ovšem nutné dbát i na odvrácenou stranu této celospolečenské transformace.** Například rozšíření dezinformačních kampaní, frekventované hackerské útoky za účelem odcizení osobních údajů nebo rostoucí snahu několika technologických gigantů kontrolovat veřejnou debatou.

Překotný vývoj digitálních technologií ostře kontrastuje se zastaralým právním rámcem. Hlavním nástrojem je směrnice o elektronickém obchodu z roku 2000. Digitální svět se od té doby zásadním způsobem změnil. Pro lepší představu o tom, jak velká tato změna je, si pojdme společně připomenout pár faktů z přelomu tisíciletí:

- * V roce 2000 byl uveden na trh první USB flash disk s kapacitou 8 MB. Na ten by se dnes už nevešla ani lepší fotka.
- * Stejně tak byla na trh uvedena nejprodávanější herní konzole všech dob PlayStation 2.
- * Byl představen první mobilní telefon s fotoaparátem. Byl to Sharp J-SH04, zabudovaný fotoaparát měl rozlišení 0,11 MPx.
- * 84 % obyvatel Česka nemělo v roce 2000 vůbec žádné zkušenosti s používáním internetu³.
- * Wikipedie byla spuštěna o rok později, v lednu 2001.

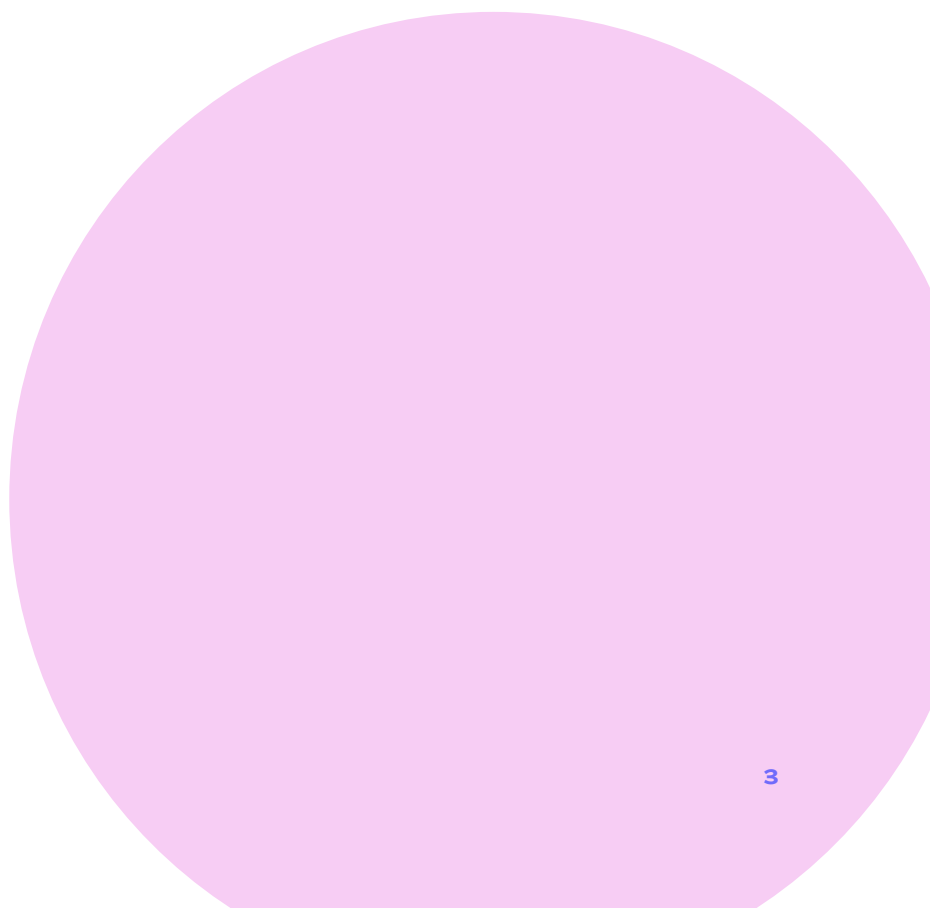
¹ (ČSÚ, 2022, str. 38)

² (Eurostat, 2022)

³ (Antoš, 2000)

Musíme proto uvítat přístup Evropské komise, která označila probíhající desetiletí za **Evropskou digitální dekádu**. [Digital Services Act](#) (Akt o digitálních službách, DSA) a [Digital Markets Act](#) (Akt o digitálních trzích, DMA) – hlavní témata této publikace – představují důležitý krok směrem k zajištění bezpečného, předvídatelného a důvěryhodného online prostředí v rámci EU.

Tato příručka má za cíl představit tato dvě přelomová nařízení a následně shrnout, jak se v důsledku jejich přijetí změní digitální prostředí z pohledu nás, uživatelů. Doufáme, že vám tato příručka pomůže zorientovat se v těchto změnách, které mají potenciál ovlivnit život každého z nás.

Stručně o DSA a DMA

Než se budeme moci vrhnout na samotné přínosy nové evropské digitální legislativy, je důležité ve zkratce představit hlavní aspekty obou zákonů.

[Akt o digitálních službách](#) a [Akt o digitálních trzích](#) jsou nařízení Evropské Unie. **Jedná se tedy o přímo účinné „evropské zákony“, které budou přímo aplikovatelné ve všech členských zemích EU⁴.** Nebudeme DSA a DMA muset přepisovat do vlastního zákona, jen musíme zajistit vymáhání povinností, které obsahují.

DSA má za cíl nastavit jasná pravidla pro provozování digitálních platforem a chránit uživatele a jejich základní práva na internetu. **Pravidla jsou zaměřená na regulaci zprostředkovatelských služeb, což nejsou jen online platformy jako sociální sítě, online tržiště, obchody s aplikacemi a další, ale také poskytovatelé připojení k internetu nebo webhostingu.** Důležitý aspekt DSA je asymetričnost pravidel pro různé digitální služby. Nejprísnější pravidla se budou vztahovat jen na ty největší online platformy, které používá alespoň 10 % obyvatel EU = 45 milionů lidí. Jedná se třeba o služby společností Amazon nebo Meta. Většina pravidel se naopak nebude vztahovat na malé podniky z důvodu podpoření investic a rozvoje technologií.

DMA je, jak už samotný název napovídá, regulace zaměřená více na hospodářskou stránku digitálního světa. Tato regulace zavede pravidla pro takzvané „strážce přístupu“* (gatekeepers) k digitálním trhům. V současné době má malý počet digitálních obrů zásadní vliv na podobu a směřování digitální ekonomiky.

DMA má tedy za cíl zajistit řádné fungování vnitřního trhu v oblasti digitálních technologií a pojistit otevřenost hospodářské soutěže.

Technologičtí giganti se blíží k monopolu nebo oligopolu, což ohrožuje inovativní malé podniky. Navíc mnoho podnikatelů a živnostníků je závislých na tom, že nabízejí své služby přes jejich platformy. Velké platformy tedy slouží jako vstupní brány umožňující oslovení koncových uživatelů. Odtud pramení označení „strážci“.

---

⁴ (Evropská komise, 2022a)

DSA a DMA přináší zásadní změny pro fungování digitálních služeb v Evropě.
Co přesně se ale změní pro nás, běžné uživatele, a jak budeme moci nové možnosti a práva využít?

Vezměme si třeba internetový vyhledávač Google. Během sedmi let se podíl vyhledávání na českém internetu posunul ze 47 na 85 procent ve prospěch tohoto vyhledávače⁵.

Google tak raketově vystřídal dříve dominantní Seznam. To se na první pohled nemusí zdát problematické, pokud daná společnost nevyužívá své vedoucí postavení k narušování hospodářské soutěže. A podle francouzských autorit se právě toto v případě Google stalo.

Minulý červen francouzský antimonopolní úřad vyměřil společnosti Google pokutu ve výši 220 milionů eur, v přepočtu tedy přes 5,5 miliard korun, za nekalé obchodní praktiky⁶. Konkrétně francouzské úřady Google potrestaly za zneužití své dominantní pozice k upřednostňování vlastních služeb. Google proti závěrům regulátorů neprotestoval a pokutu uhradil.

V Česku žádá Seznam po Google náhradu škody⁷ přesahující 9 miliard Kč.

---

⁵ (Kos, 2021)

⁶ (Autorité de la concurrence, 2021)

⁷ (Kapuciánová, 2020)

Přínosy:

Akt o digitálních službách

Rozšíření práv uživatelů v oblasti moderace

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Jedním z přínosů DSA je silnější pozice v případech, kdy poskytovatel služby rozhodne o **omezení přístupu, smazání obsahu*** nebo i celého účtu.
- Uživatelé budou mít **možnost tato rozhodnutí napadnout** a provozovatelé budou povinni **jasně a konkrétně informovat uživatele** o všech rozhodnutích týkajících se jejich obsahu.
- Uživatelé budou také **moci nahlašovat nezákonný obsah** (včetně výrobků).

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- **Rozhodnutí o znemožnění přístupu k obsahu nebo o jeho vymazání může mít řadu negativních dopadů. Třeba na základní lidské právo na svobodu projevu.**
- Je tedy důležité, aby byly všechny strany sporu jasně informovány a celý proces byl transparentní.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- Digitální služby budou muset poskytovat jednoduchý **nástroj pro interní vyřizování stížností**. Uživatelé si budou moci stěžovat přímo poskytovateli, ale také si budou moci zvolit cestu mimo-soudního řešení nebo žádat o nápravu přímo u soudu.

Ukázka:

Facebook mi smazal příspěvek

Nyní

Soukromé firmy jako Facebook, Google, Twitter či YouTube s příspěvky a účty uživatelů nakládají na základě vlastních pravidel. V případě Facebooku jsou určující zásady komunity, které stanovují, co je a co není povoleno.

Pokud si myslíte, že Facebook chybně odstranil váš příspěvek⁸, můžete požádat o opětovné přezkoumání. Facebook rozhodnutí poté znovu přezkoumá „pokud to bude v jejich silách“.

V případě, že s rozhodnutím nesouhlasíte, je poslední možností odvolání k dozorčí radě⁹, která se ale věnuje jen malému množství případů. Za dobu své existence rozhodla rada o 34 případech a 8 dalších je v projednávání.

Po zavedení DSA do praxe

Facebook bude mít povinnost poskytnout jasné a uživatelsky vstřícné informace o opravných prostředcích, které jsou k dispozici. Zejména se bude jednat o interní systém na stížnosti, mimosoudní vyrovnání a soudní nápravu.

Interní stížnost bude možné podat v době až šesti měsíců od odstranění příspěvku. Stížnosti budou vyřizovány včas, nediskriminačně, nesvévolně a ne pouze na základě automatizovaných postupů.

Pokud se spor nepodaří vyřešit interně, budete moci využít služeb certifikovaných subjektů pro mimosoudní vyrovnání. Tento proces bude pro uživatele dostupný zdarma nebo za minimální poplatek. Rozhodnutí mimosoudního vyrovnání bohužel nebudou pro zúčastněné strany závazná.

Poslední možnost bude vydat se cestou soudní nápravy.

⁸ (Meta, 2022a)

⁹ (Meta, 2022b)

Právo požadovat náhradu škody

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Pokud uživatelům vznikne následkem nedodržení povinností uložených nařízením DSA újma, budou mít uživatelé právo požadovat **náhradu škody nebo ztráty**.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Protiprávní **zásahy mohou vést ke vzniku materiální škody**, za kterou by měli poskytovatelé digitálních služeb nést zodpovědnost.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- Možnosti nápravy by měly být v souladu s **platnými právními předpisy**, a to jak unijními tak i českými.

Speciální pravidla pro rozsáhlé online platformy

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Na ty největší online platformy, které používá alespoň 45 milionů uživatelů v rámci EU, se budou vztahovat speciální pravidla, která uživatelům poskytnou další záruky a možnosti, jak jejich služby využívat.
- Tyto zvláštní pravidla se vztahují například na **povinnost podrobovat se externím auditům nebo pravidelně vyhodnocovat rizika v oblasti společenských škod** a dalších.
- Významnou změnou bude povinnost platform nabídnout **možnost řazení obsahu bez profilování** – například chronologické řazení příspěvků na sociálních sítích místo doporučení algoritmu.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Řazení a zobrazování obsahu na digitálních platformách prostřednictvím algoritmů je jedním ze základních kamenů obchodního modelu těchto služeb. Snaží se co nejdéle udržet naši pozornost a na základě naší aktivity upravují zobrazovaný obsah tak, abychom na platformě zůstali co nejdéle dobu.
- Tyto doporučovací systémy mohou mít významný dopad na „schopnost příjemců vyhledávat a využívat informace online“¹⁰.

---

¹⁰ (Evropský parlament, 2022, str. 64)

- Algoritmy se dnes používají plošně a díky doporučovacím systémům můžeme strávit více času u obsahu, který nás zajímá.
- Je důležité si pamatovat, že „**hodně obsahu, který každý den vidíme na internetu, už je doporučený, a to může mít na člověka škodlivé účinky.** Pokud se vám doporučují například zprávy z různých alternativních portálů a realit, velmi často se jedná o šíření extremistického obsahu, který láká lidskou pozornost, a to potom představuje problém pro celou společnost“¹¹.

Dlouhodobě mohou algoritmy založené na využívání osobních informací a preferencí (profilování uživatelů) vést k uzavření uživatelů v tzv. informačních bublinách, které mohou být zneužity například pro šíření dezinformací.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- Všichni poskytovatelé online platform budou muset jasně vysvětlit, podle jakých parametrů jejich algoritmy pracují.
- Největší platformy budou muset nabídnout **alespoň jednu možnost řazení obsahu**, která není založena na profilování jejich uživatelů.
- Zdá se, že velcí hráči už se na tuto povinnost připravují. Na Facebook se v červenci tohoto roku po více než 10 letech vrátila možnost chronologického řazení příspěvků¹². Stejnou možnost od března nabízí i Instagram¹³.

---

¹¹ (Malířová, 2022)

¹² (Hern, 2022)

¹³ (Stern, 2022)

Vyšší transparentnost reklamy na internetu

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Poskytovatelé digitálních služeb nám budou muset zpřístupnit více informací o reklamě zobrazované na jejich platformách.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Reklama hraje v digitálním prostoru důležitou roli a představuje jeden z hlavních zdrojů příjmu digitálních služeb.
- Vzhledem ke vlivu reklam na uživatele je důležité, aby měli přístup k informacím, které zajistí odlišení reklamy od běžného obsahu.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- **Reklamy budou muset být jasně označené.** Zadavatel bude muset být rozpoznatelný stejně jako osoba nebo organizace, která za reklamu zaplatila.
- **Platformy budou mít povinnost informovat uživatele, proč se daná reklama zobrazila právě jim a umožnit změnu nastavení těchto parametrů.**
- **DSA přináší zákaz profilování reklam na základě určitých osobních údajů.** Například informací o rasovém nebo etnickém původu, politických názorech či náboženském vyznání.

Konec „temných vzorců“

1

CO SE ZMĚNÍ?

- **Dark patterns**, neboli temné vzorce*, jsou prvky online služeb, které se záměrně snaží uživatele oklamat a ovlivnit k chování, které je pro něj nevýhodné.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Tyto postupy jsou bohužel na internetu široce rozšířeny a snižují uživatelskou přívětivost digitálních služeb.
- Frustrace z těchto neférových postupů nás provázejí téměř na každém „kroku“, který v digitálním prostoru učiníme. Od nemožnosti zrušit předplatné u služby až po zavádějící udělování souhlasu se zpracováním osobních údajů při návštěvě každé webové stránky.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- **DSA používání temných vzorců zcela zakazuje.**
- V případě porušení budou poskytovatelům hrozit **sankce**. Po uvedení DSA v platnost bychom se měli s temnými vzorci setkávat méně.

Pojem temné vzorce může znít záhadně, ale jedná se o nekalé postupy, se kterými se setkáváme velmi často. Patří mezi ně například:

Vynucené pokračování závazku, kdy služba po uplynutí zkušební bezplatné doby automaticky uživatele zaváže k dlouhodobé smlouvě bez jednoduché možnosti ji zrušit.

Situace, kdy **přihlášení k odběru služby je mnohem jednodušší než jeho ukončení**.

Skrytá reklama – prvky webových stránek, které se tváří jako autentický obsah, ale po rozkliknutí zobrazí uživateli reklamu.

Snaha vyvolat v zákaznících pocit pomoci **lživého označení**, že pokud zboží nebo službu rychle nezakoupí, nebudou již dostupné. Například spojením „zbývají poslední dva kusy.“

Ochrana spotřebitelů

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Poskytovatelé služeb, kteří umožňují nakupovat a prodávat skrze svou platformu, budou povinni důsledně shromažďovat a uchovávat informace o prodejích na internetových tržištích.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Nakupování na internetu je dnes samozřejmostí. V roce 2021 na internetu alespoň jednou nakoupilo 69% Čechů¹⁴.
- **Bezpečné, transparentní a důvěryhodné online prostředí je tedy velmi důležité nejen pro zákazníky, ale také pro obchodníky a zprostředkovatele.**

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- Zprostředkovatelé budou muset přesně zjistit, kdo a jaké výrobky nebo služby nabízí.
- Internetová tržiště budou mít **povinnost spotřebitele informovat o totožnosti obchodníka** a možnostech nápravy, pokud zjistí nezákonnost nabízeného produktu.
- V neposlední řadě by k ochraně spotřebitelů měly napomoci **náhodné kontroly výrobků a služeb**, které budou muset online tržiště provádět.

---

¹⁴ (ČSÚ, 2021, str. 91)

Ochrana nezletilých uživatelů

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Poskytovatelé digitálních služeb, které jsou přístupné dětem, budou muset v rámci svých služeb zavést „vhodná opatření k zajištění vysoké úrovně soukromí, bezpečnosti a ochrany nezletilých osob“¹⁵.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Podle mezinárodního výzkumu EU Kids Online 2020, který zkoumal chování více než 25 tisíc dětí z 19 zemí EU, tráví děti na internetu v průměru téměř tři hodiny denně¹⁶.
- Ve stejném výzkumu odpověděla čtvrtina dotázaných dětí ve věku 9 až 16 let, že měla za poslední rok negativní zkušenost na internetu¹⁷.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- **DSA se snaží zvýšit ochranu dětí dvěma způsoby:**
  - Zákazem zobrazování reklam založených na profilování za použití osobních údajů uživatele, pokud je uživatelem nezletilá osoba.
  - Zavedením povinnosti přijmout další opatření pro ochranu nezletilých.
- Evropská komise může také přímo vydávat pokyny, které poskytovatelům pomohou k zavádění funkčních opatření.

---

¹⁵ (Evropská komise, 2022b)

¹⁶ (Smahel, a další, 2020, str. 22)

¹⁷ (Smahel, a další, 2020, str. 45)

Přínosy:

**Akt o digitálních
tržích**

Vyšší kontrola uživatelů nad osobními údaji

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Strážci přístupu už nebudou moci podmiňovat poskytování služeb udělením souhlasu s poskytnutím osobních údajů.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Platformy často shromažďují velké množství osobních informací za účelem lepšího zacílení reklamy. Zpracováním údajů od třetích stran získávají největší hráči nepoměrnou konkurenční výhodu.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- **Bez jasného souhlasu uživatele nebude možné:**
  - Aby strážce přístupu zpracovával osobní údaje uživatelů, kteří využívají jeho služeb jako zprostředkovatele, k reklamním účelům. Například pokud na e-shopu (primární poskytovatel služby) nakupujeme přes platební bránu (zprostředkovatel), kterou provozuje strážce přístupu.
  - Kombinovat osobní údaje získané na různých platformách.
  - Používat osobní údaje v jiných službách, než kde byly poskytnuty.
  - Přihlásit koncové uživatele k dalším službám s cílem získání osobních údajů.

Férovější přístup k nejlepším službám

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Díky novým pravidlům si budeme moci snadněji vybrat ty nejkvalitnější služby a produkty, jelikož strážci budou mít zakázáno zvýhodňovat sami sebe při zobrazování inzerce, nebo ve výsledcích vyhledávání.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Strážci přístupu nabízejí určité produkty a služby prostřednictvím svých hlavních platforem, které ovládají. Tato situace může vést ke stavu, kdy strážce zvýhodňuje své produkty na úkor služeb třetích stran. [Kromě upevňování pozice dominantních společností na digitálním trhu má toto jednání také negativní dopad na rozvoj inovací.](#)

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- Velké platformy budou muset pro určování pořadí ve vyhledávání nastavit **transparentní, spravedlivé a nediskriminační podmínky**. Například Google nesmí při vyhledání slova „překladač“ cíleně nabídnout svůj jako první – musí tak činit na základě nestranného klíče. Je tedy možné, že časem bude první ve vyhledávání jiná konkurenční služba.

Uživatelská svoboda

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Už se nebudeme rozčilovat nad předinstalovanými aplikacemi, které nejdou odstranit při nákupu nového zařízení.
- Budeme moci volně používat obchody s aplikacemi třetích stran.
- **Strážci budou muset umožnit interoperabilitu se všemi svými hardwarovými i softwarovými produkty třetím stranám**, pokud to bude z bezpečnostního hlediska možné.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Strážci přístupu by neměli omezovat naši svobodnou volbu, tím že nám znemožní si vybrat jaké produkty a služby (například aplikace) budeme používat.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- **Technologické firmy umožní snadnou možnost smazání předinstalovaných aplikací** na svých zařízeních. Stejná pravidla budou platit i v případě obchodů s aplikacemi.
- **Strážci bezplatně poskytnou možnost interoperability** třetím stranám s vlastními službami a produkty.

Interoperabilita komunikačních aplikací

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Součástí opatření k zajištění interoperability jsou také komunikační aplikace. **Strážci přístupu budou muset bezplatně poskytnout technická data** pro jejich zajištění.
- Z Messengeru nebo iMessage musí jít do dvou let posílat zprávy na Telegram nebo Signal – povinnost umožnit interoperabilitu však mají u svých aplikací jen strážci, menší firmy si mohou vybrat, jestli chtějí fungovat odděleně.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- **Vzájemná nekompatibilita chatovacích aplikací vede k fixaci uživatelů na služby jedné firmy, což poškozuje konkurenční prostředí.**

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- **Do dvou let musí fungovat:**
  - Posílání zpráv i ostatních souborů mezi skupinami uživatelů.
- **Do čtyř let musí fungovat:**
  - Hlasové hovory a videohovory mezi jednotlivci.
  - Hlasové hovory a videohovory ve skupině.
- Musí přitom být zachována úroveň zabezpečení včetně šifrování mezi koncovými body.

Zástupné žaloby

1

CO SE ZMĚNÍ?

- Uživatelé budou mít právo nekalé praktiky strážců podle směrnice napadnout zástupnou žalobou u vnitrostátních soudů.

2

PROČ JE ZMĚNA POTŘEBA?

- Zástupnou žalobou se bude možné bránit i v případě, kdy chybující poskytovatel sídlí v jiném členském státě než dotčení uživatelé.

3

JAK TO BUDE FUNGOVAT?

- DMA zakládá použití zástupných žalob na opatřeních zavedených směrnici z roku 2020*.

Podle směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, která byla schválena v roce 2020, je zástupná žaloba definována jako „žaloba na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, kterou jménem spotřebitelů podává oprávněný subjekt jakožto žalující strana s cílem dosáhnout vydání opatření na zdržení se jednání nebo opatření ke zjednání nápravy“¹⁸.

Členské státy musí do 25. prosince 2022 přijmout odpovídající opatření. Česká republika zatím takový předpis nezavedla.

¹⁸ (Evropský parlament a rada, 2020)

Závěr

Nová nařízení mají potenciál výrazně proměnit způsob, jakým digitální prostor v Evropské unii funguje. Pravidla pro celý jednotný trh, která reflektují digitální transformaci naší společnosti, přinesou bezpečnější internetové prostředí a také stanoví moderní a jasný právní rámec pro podniky působící na internetu.

Hlavní přínosy nařízení DSA jsou **rozšíření uživatelských práv v oblasti ochrany svobody projevu, omezení cílené reklamy a temných vzorců na online platformách, zvýšení ochrany nezletilých uživatelů a zavedení nových pravidel** chránící uživatele před nezákonným zbožím. Druhé **nařízení, DMA, nám přinese větší kontrolu nad osobními údaji** a umožní nám svobodněji se **rozhodnout, jaké služby a produkty chceme používat.**

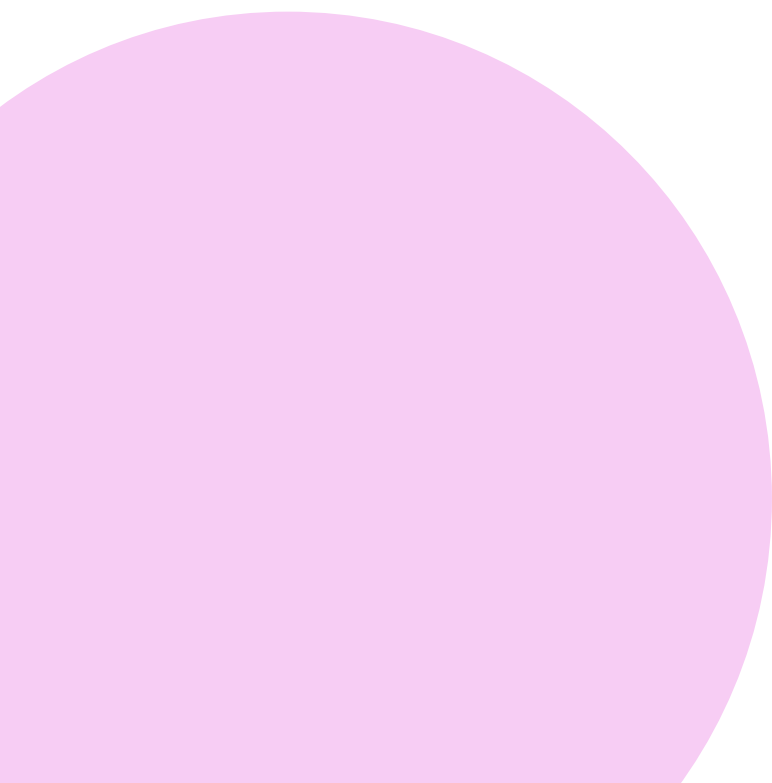
Na obě nařízení bychom měli nahlížet jako na výsledek složitého politického boje. Kromě přínosů obsahují i oblasti, kde je výsledné znění značně problematické. Jedná se zejména o následující oblasti:

- DSA do určité míry motivuje poskytovatele digitálních služeb k preventivnímu odstraňování obsahu již při prvním náznaku rozporu se zákonem. Pro platformy je výhodnější „raději mazat“ než seriózně posuzovat okolnosti konkrétního případu. **Odstraňování legálního obsahu není v rámci DSA sankcionováno, zatímco ponechání obsahu nezákonného ano.**
- Matoucí a problematické též je, že **DSA nerozlišuje mezi tím, jestli je projev na platformě zakázaný protože je nelegální, nebo je jen proti obchodním podmínkám služby.**
- Zpřístupnění algoritmů doporučovacích systémů mohlo jít více do hloubky, než jak je v současném znění nastaveno. **Možnost odborného zkoumání algoritmů zůstává pouze v rukou auditorů, příslušných orgánů a prověřených výzkumných pracovníků.**
- **Nařízení neřeší zásadní problém, a to že jsou platformy motivovány především plnit zájmy inzerentů.** Narozdíl například od e-mailu neexistuje oddělení mezi samotnou službou a jejími provozovateli.
- Otazníky vyvstávají i u nařízení o digitálních trzích. Například **otázka, nakolik zvládnou strážci přístupu technicky vyřešit zachování bezpečnosti** při propojování komunikačních aplikací a dalších služeb.

Ať jsme s novými evropskými zákony spokojeni nebo ne, to nejdůležitější Česko a ostatní členské státy teprve čeká. Rychlost a přesnost implementace těchto nařízení bude do velké míry určovat, jestli nám přinesou spíše výhody nebo starosti. Například u DSA bude klíčové ustanovení národního koordinátora digitálních služeb, který bude na dodržování nových pravidel dohlížet ve spolupráci se zahraničními protějšky a Evropskou komisí.

Rekonstrukce státu aktivně usiluje o funkční implementaci nařízení v ČR.

[Podpořte nás](#) a sledujte naše sociální sítě!

Reference

Antoš, M. (5. květen 2000).

Počet uživatelů Internetu v České republice. Načteno z Lupa.cz: <https://www.lupa.cz/clanky/pocet-uzivatelu-internetu-v-ceske-republice/>

Autorité de la concurrence. (7. červen 2021).

The Autorité de la concurrence hands out a €220 millions fine to Google for favouring its own services in the online advertising sector. Načteno z <https://www.autoritedelaconurrence.fr/en/article/autorite-de-la-concurrence-hands-out-eu220-millions-fine-google-favouring-its-own-services>

ČSÚ. (Listopad 2021).

Využívání informačních a telekomunikačních technologií v domácnostech a mezi osobami za období 2021. Praha. Načteno z <https://www.czso.cz/documents/10180/142872020/06200421.pdf/c4028fae-5d47-4b27-999e-14dc55064d9c?version=1.3>

ČSÚ. (2022).

Informační společnost v číslech 2022. Praha, Česká republika. Načteno z <https://www.czso.cz/documents/10180/164503431/06100422.pdf/69ccf5e2-92e8-4dcd-b22a-cb3df3e8119a?version=1.3>

Eurostat. (Červen 2022).

Digital economy and society statistics - households and individuals. Načteno z https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Digital_economy_and_society_statistics_-_households_and_individuals#Internet_usage

Evropská komise. (2022a).

Druhy právních předpisů EU. Načteno z https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_cs

Evropská komise. (2022b).

Otázky a odpovědi. Akt o digitálních službách. Načteno z https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/QAN-DA_20_2348

Evropský parlament. (5. červenec 2022).

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července 2022 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách).

Evropský parlament a rada. (4. prosinec 2020).

Směrnice o zástupných žalobách 2020/1828. *Úřední věstník Evropské unie.* Načteno z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020L1828&from=EN>

Hern, A. (21. červenec 2022).

Facebook to restore chronological feed of posts from friends. *The Guardian.* Načteno z <https://www.theguardian.com/technology/2022/jul/21/facebook-to-restore-chronological-feed-of-posts-from-friends>

Kapuciánová, A. (10. prosinec 2020).

Seznam.cz požaduje od společnosti Google náhradu škody v hodnotě více než devět miliard korun. Načteno z SBlog: <https://blog.seznam.cz/2020/12/seznam-cz-pozaduje-od-spolecnosti-google-nahradu-skody-v-hodnote-vice-nez-devet-miliard-koron/>

Kos, L. (3. březen 2021).

Infografika: *Podíl vyhledávačů Google a Seznam na českém internetu #2021.* Načteno z Evisions: <https://www.evisions.cz/blog-2021-03-03-infografika-podil-vyhledavacu-google-a-seznam-na-ceskem-internetu-2021/>

Malířová, M. (30. květen 2022).

Jak algoritmy doporučují obsah na internetu? Načteno z Bud' FIT - časopis FIT ČVUT: <https://casopis.fit.cvut.cz/volny-cas/podcas-t-fit-cvut/jak-algoritmy-doporucuji-obsah-na-internetu/>

Meta. (2022a).

Myslím si, že Facebook neměl odstranit můj příspěvek. Načteno z Centrum nápovědy Facebook: https://www.facebook.com/help/2090856331203011?helpref=faq_content

Meta. (2022b).

Oversight Board. Načteno z Meta Transparency Center: <https://transparency.fb.com/cs-cz/oversight>

Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Olafsson, K., ... Hasebrink, U. (2020).

EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries. doi:10.21953

Stern, J. (23. březen 2022).

You Can Now View Your Instagram Feed in Chronological Order. *The Wall Street Journal.* Načteno z <https://www.wsj.com/articles/instagram-feed-chronological-order-facebook-meta-11648042360>

Autoři:

Ladislav Zeman, Rekonstrukce státu

Miroslav Crha, Frank Bold

Zveřejněno pod hlavičkou projektu

* svobodaslova.online

Organizace podílející se na projektu:

rekonstrukce
státu

Institute H21
Voting and Free Societies

OTEVŘENÁ SPOLEČNOST